

ZNANSTVENI SKUP I KULTURNE MANIFESTACIJE U POVODU 100.
OBLJETNICE ROĐENJA FRANJE RAČKOGA (Fužine 1994)

Život i djelo Franje Račkoga i do sada su svestrano istraživani, te su objavljeni brojni rezultati proučavanja. No, svaki kreativni radnik, a pogotovo onaj u znanstvenoj i političkoj oblasti ima još brojnih elemenata koji izazivaju pažnju istraživača i široke mogućnosti interpretacije. Osim toga, gotovo svaki naraštaj istraživača ima svoje kriterije u valorizaciji prošlosti, pa tako i života i djela pojedinih stvaralaca. Stoga se može i treba na nov, sadržajni način pristupati i djelu dr. Franje Račkoga, pa je u tom smislu iskorištena prigoda – 100. obljetnice njegove smrti. Tako je 15. veljače 1994. godine održana prigodna znanstveno-kulturna manifestacija u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, a istoga dana i u isto vrijeme i u riječkome Zavodu za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci; potom, 26. V. održana je slična prigodna manifestacija u Matici hrvatskoj u Zagrebu. Konačno, u rodnome mjestu F. Račkoga, u Fužinama (Gorski kotar), održan je 18. lipnja širi i najvažniji znanstveni skup pod pokroviteljstvom HAZU, a na inicijativu Društva za hrvatsku povijesnicu (Savez povijesnih društava Republike Hrvatske) i Povijesnoga društva Rijeka (člana toga Društva), a u suorganizaciji s Poglavarstvom općine Fužine, Osnovne škole "Ivanka Trohar" Fužine, Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU Rijeka i Zavoda za povijesne znanosti HAZU Zagreb; skup je održan u odmaralištu "Jadrolinije" (Rijeka), te, dijelom, i uz pomoć toga poduzeća iz Rijeke.

Znanstveno savjetovanje otvorila je i njegov prvi dio vodila je ravnateljica Osnovne škole "Ivanka Trohar" Fužine Stanka Lončarić. Skup je u ime HAZU pozdravio njezin potpredsjednik akademik Ivo Padovan, kojemu je S. Lončarić uručila veoma opsežnu i reprezentativnu monografiju "Fužine, Lič, Vrata, Belo Selo, Slavica, Benkovac. U povodu 200-godišnjice Škole Fužine 1785–1985" (edirana je 1985.). Okupljene je pozdravio i općinski načelnik rodnoga mjesta F. Račkoga u Fužinama Josip Radošević. Tada je Miroslav Kurelac u ime Zavoda za povijesne znanosti HAZU Zagreb ravnateljici fužinske osnovne škole S. Lončarić uručio tri primjerka omašnoga Zavodova "Zbornik" (sv. 9 iz 1979. godine) koji je u cjelini posvećen Franji Račkom, a objavljen je u povodu 150. obljetnice njegova rođenja.

U prvom, radnom dijelu skupa, uvodni referat "Život i djelo dr. Franje Račkoga" održao je Petar Strčić, a "Uvod u povijest Fužine" dala je Neda Andrić. U drugome dijelu savjetovanja Stanislav Južnić iz Slovenije govorio je o "Podrijetlu Franje Račkoga", Miroslav Kurelac o "Historiografskim koncepcijama Franje Račkoga" i Mile Bogović o "Dokumentima o F. Račkome u Biskupskom arhivu u Senju". Zatim su referirali Aleksandra Kolarić ("Neobjavljena korespondencija F. Račkoga u Arhivu HAZU"), Darinko Munić ("Franjo Rački i primorski statuti"), Mirjana Matijević-Sokol ("Metoda znanstvenoga izdavanja povijesnih izvora u Franje Račkoga"), Bože Mimice ("Numizmatika u djelu Franje Račkoga") i Ante Gulin ("Djela Franje Račkoga i radovi o njemu").

Sljedeći dan, 19. lipnja, nastavljene su manifestacije u Fužinama, a u povodu "Dana župe sv. Antuna Padovanskoga"; održana je koncelebrirana glagoljaška Sv. Misa, uz nastup Oratorijskog zbora "Ivan Matetić Ronjgov" KPD-a "Ivan Matetić Ronjgov" (Katedra Čakavskog sabora) iz Ronjgi (Kastavščina), nastupila je Limena glazba "Vrelo" iz Fužina te dobrovoljna vatrogasna društva Vrata i Fužine sa svojom vježbom.

Znanstveni skup u Fužinama u povodu 100-godišnjice smrti F. Račkoga potvrdio je njegovo veliko značenje u hrvatskoj povijesti, a i šire. Taj svećenik i kanonik, političar i povjesničar, ideolog i suosnivač, prvi i dugogodišnji predsjednik Jugoslavenske (današnje Hrvatske) akademije znanosti i umjetnosti, međutim, sada se pokazao u novome osvjetljenju – njegovo je djelo odlučan i odličan kamen-međaš u novijoj hrvatskoj povijesnici; ono na sjajan način reprezentira hrvatski narod i u svjetskome obzorju. No, skup je dao i još jednu korist – potpisani je kao inicijator riječkoga i fužinarskoga skupa o F. Račkome u završnoj riječi na savjetovanju u Fužinama predložio da se osnuje Povijesno društvo Fužine; po uzoru na sustavno proučavanje života i djela dr. Matka Laginje u rodnoj Klani i Ivana Matetića Ronjgova u rodnim Ronjgima (oba su mjesta u Kastavšćini), dakle, u susjedstvu Fužina, potpisani je predložio da se ustanovi stalni znanstveno-stručni skup pod nazivom "Dani dr. Franje Račkoga". To tim više što je za njega zainteresirano i neposredno, susjedno, slovensko prekogranično područje (udaljeno od Fužina svega četrdesetak kilometara), odakle je – iz mjesta Rake – podrijetlom obitelj Rački. Prijedlog potpisanoga je prihvaćen. Na kraju – sva priopćenja bit će objavljena u dopunjenom ili integralnom obliku u zasebnome zborniku.

Petar Strčić

SKUP O KLASIFICIRANJU I KATALOGIZIRANJU ISLAMSKIH RUKOPISA, ISTANBUL, 1994.

U Istanbulu je od 29. 8. do 29. 9. 1994. održan skup za usavršavanje klasificiranja i katalogiziranja islamskih rukopisa koji je organizirala zaklada Al-Furqan iz Londona u suradnji s knjižnicom Süleymaniye i Istraživačkim centrom za islamsku povijest, umjetnost i kulturu (IRCI-CA) iz Istanbula. Prvi skup te vrste bio je u Kairu, u siječnju 1994, a idući će se održati u Londonu.

Organiziranje složene obuke orijentalista koji rade u arhivama islamskih rukopisa jedna je u nizu djelatnosti ove zaklade, utemeljene 1988; Al-Furqan organizira i znanstvene skupove o kodikologiji te plodnu izdavačku djelatnost. Glavni cilje je sakupljanje podataka o islamskim rukopisima, njihova stručna obrada i publiciranje, kako bi znanje o rukopisnom naslijeđu islamske civilizacije bilo dostupno osobito znanstvenicima i stručnjacima. Najviše pozornosti poklonjeno je zemljama čije su zbirke islamskih rukopisa malo poznate – za neke se samo zna da postoje, no koliko je u njima kodeksa i koliko su vrijedni, zasad je nepoznato. To su, prije svih, zemlje Crne Afrike, Kina, Albanija, te neke azijske države i bivše republike Sovjetskoga Saveza. Razloga takvu stanju je mnogo – uz nemar, nerijetko politički motiviran, za islamsko kulturno naslijeđe, jedan od važnih čimbenika je osjetan manjak obrazovanih stručnjaka.

Istanbulski skup okupio je sudionike iz balkanskih i azijskih zemalja – Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije (Sandžak), Albanije, Bugarske, Turske, Azerbajdžana, Turkmenije, Tadžikistana, Uzbekistana, Kazahstana i Kirgizije. Petotjedna obuka sastojala se od dva dijela. Prva dva tjedna polaznici su slušali predavanja profesora sa sveučilišta u Leidenu, Istanbulu, Rijadu, Tunisu i Kairu. Predavanja su obuhvatila povijest knjige i knjižnica u islamskom svijetu, razvoj i vrste arapskog pisma, vrste papira i način njegove izrade, obilježja uveza i opremanja islamskih rukopisa, odlike dalekoistočnih islamskih rukopisa, umjetnost minijatura i dr. Usto, predavači su podrobno izložili načela katalogiziranja rukopisa, način služenja biobibliografskim izvorima i

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

POSVEĆEN DVADESETPETOGODIŠNJOJ SURADNJI
HRVATSKIH I GRADIŠĆANSKIH POVJESNIKA

IZDAVAČ: Društvo za hrvatsku povjesnicu

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS, Zagreb

Ivan KAMPUŠ, Zagreb

Tomislav RAUKAR, Zagreb

Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Ivan KAMPUŠ

TAJNIK REDAKCIJE

Ivica PRLENDER

LEKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Zagreb, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet

Ul. Ivana Lučića 3

Narudžbe šaljite na navedenu adresu

Cijena ovog broja iznosi 130 kuna

Izdanje časopisa sufinancira

Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske

Slog i prijelom na kompjutoru: DENONA, Pergošićeva 8 – Zagreb

Tisak: KRATIS, Vrapčanska 15 – Zagreb, ožujak 1996.